

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver,

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER
Indianapolis, Florida, Ely, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

NO. 27

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, MARCH 5, 1979

LETO LXXXI — Vol. LXXXI

Homeini gradi svojo islamsko republiko

Ajtulah Homeini je po vrnitvi v Qom pokazal, da hoče ostati še dalje na čelu gradnje Islamske republike.

TEHERAN, Iran. — Razmere v Iranu so na splošno še vedno negotove, vladni Mehdijski Barzani še ni uspelo uveljaviti avtoritete ne v glavnem mestu in seveda še manj na deželi. Tam še vedno gospodarijo revolucionarni odbori, ki bi jih rada vlada čim prej spravila pod svoj nadzor. Vodnik revolucije ajtolah Homeini je zapustil glavno mesto in se vrnil v svoj Qom, kjer so ga sprejele ogromne množice. Upanje, da se bo umaknil iz politike in se posvetil učenju islama je za enkrat le upanje.

Pretekli petek je Homeini prepovedal uvoz zmrznjenega mesa, ker da to ni pripravljen po predpisih islama. Ker Iran priredi letno živine za le do 500.000 ton mesa, porabil pa ga je v preteklih letih povprečno okoli 700.000 ton, ga je torej sorazmerno velike količine uvažal. Homeini ni le prepovedal uvoza zmrznjenega mesa, temveč je ukazal, da vse tako meso, kolikor ga je še v Iranu, uničijo.

To je povzročilo pomanjkanje in podražitev mesa in seveda tudi javne stiske. Oni, ki niso predani islamu, se bodo kmalu začeli pritoževati in morda tudi upirati.

Prav tako je Homeini razveljavil zakon o družinah iz leta 1967 in ga nadomestil z določili islamskega "sharia". Prav tako naj bi ta zakon prevladal na vseh ostalih področjih in še posebej v sodstvu.

Vietnam dolži ZDA podpiranja Kitajske

Vietnam je obdolžil ZDA, da podpirajo kitajski napad na Vietnam.

BANGKOK, Taj. — Hanoj je obdolžil Washington, da skuša zadrževati Vietnam in njegove prijatelje in "ustvariti pogoje Kitajski za povečanje njene napadne vojne v Vietnamu". Radio Hanoj se ne meni za izjave ZDA o obsodbi kitajskega vpada v Vietnam, označuje jih za "krinko dejstva, da dajejo ZDA Kitajski pogum za napadno vojno".

Posebej se Hanoj obreguje ob obisk zakladnega tajnika ZDA M. Blumenthala v Pekingu pretekli teden, ko je bila dvignjena ameriška zastava na poslopju poslaništva ZDA v Pekingu v času, "ko so kitajske čete v Vietnamu".

Radio Hanoj je objavil, da je vlada Vietnama odklonila kitajski poziv k razgovorom, izročeni Vietnamu pretekli teden. Vietnam vstraja na stališču, da se ne bo pogajal s Kitajsko, dokler bodo kitajske čete na njegovem ozemlju.

Ameriški znanstveniki odpovedali iz protesta sodelovanje s sovjetskimi

WASHINGTON, D.C. — Nad 2400 ameriških znanstvenikov je iz protesta proti zaporu sovjetskih znanstvenikov Jurija Orlova in Anatola Ščaranskega sklenilo omejiti sodelovanje s sovjetskimi.

SUAREZ SE PRI VOLITVAH V ŠPANJI DOBRO ODREZAL

Stranka predsednika vlade Adolfa Suareza je pri parlamentarnih volitvah pretekli četrtek dobila večino v Senatu, v poslanski zbornici pa okrepila svoj položaj.

MADRID, Šp. — Za parlamentarne volitve prošli četrtek so politični opazovalci napovedovali močno okrepitev socialistične stranke Filipa Gonzaleza, nekateri so ji kar naravnost napovedovali zmago nad vladno stranko Suareza. Unija demokratičnega centra. Izidi volitev so bili zato pravo iznenađenje, saj je vladna stranka svoj položaj okrepila, med tem, ko je socialistična v glavnem komaj ohranila svoj delež glasov.

Unija demokratičnega centra je dobila večino v senatu, v poslanski zbornici pa je povečala število svojih zastopnikov v taki meri, da bo verjetno sposobna vladati sama s podporo manjših strank. Ob še ne končnih izidih je izgledalo, da ima

167 poslancev od 350, ko jih imajo socialisti le 120, komunisti 23 in desničarska demokratska koalicija 9.

Unija demokratičnega centra je dobila skupno nekaj preko 35% vseh oddanih glasov, socialisti nekaj nad 29%, komunisti pa 10%. V baskovskih provincih so se okrepili skrajneži na škodo zmernih Baskovske narodne stranke.

Izidi parlamentarnih volitev v Španiji pretekli teden kažejo, da so se politične razmere v Španiji z izjemo baskovskih predelov umirile in je možno računati na nadaljnje ustaljevanje, ki bo nudilo možnosti gospodarski rasti in socialnemu napredku Španije.

Valežani odklonili samoupravo, školi razdeljeni na pol

Ljudsko glasovanje je pokazalo, da imata zahtevi po samoupravi v Walesu in na Škotskem veliko manj podpore, kot so sodili.

LONDON, Vel. Brit. — Na Škotskem in v Walesu se je v zadnjih letih nacionalizem močno razširil in obe deželi sta začeli zahtevati večjo samoupravo. Vlada je končno popustila in odločila, naj prebivalstvo obeh v glasovanju pove, kaj hoče.

Omejeno samoupravo so prebivalci Walesa odklonili pri glasovanju pretekli četrtek z večino okoli 4:1. Na Škotskem se je izjavilo za samoupravo 52% glasovalcev, proti pa 48%, toda omejena udeležba pri glasovanju ni dosegla 40% pritrdilnih glasov vseh vpisanih volivcev, kot je to za uvedbo samouprave določil parlament.

Zanimivo je dejstvo, da je bila na Škotskem večina za samoupravo dosežena z močno podporo v industrijskem predelu Glasgowa in porečja Clyde. Razkol torej ni samo v številu, ampak prav tako tudi na ozemlju.

Za vlado Jamesa Callaghana pomeni izid glasovanja poraz, ker je pokazal, da rešitve, ki jo je vlada sprejela, ne podpira večina prebivalstva ne na Škotskem in ne v Walesu. Končna odločitev o uvedbi samouprave na Škotskem zavisi sedaj od parlamenta v Londonu.

Kurdski vodnik Barzani je umrl

WASHINGTON, D.C. — Pretekli četrtek je umrl v Georgetown University bolnišnici kurdski vodnik gen. Mustafa Barzani, ki je od leta 1976 živel v ZDA. Med svojimi rojaki je bil znan tudi kot mula Mustafa.

Pokojni Barzani se je prizadeval za ustanovitev posebne, neodvisne narodne države. Kurdom je okoli 12 milijonov in je njihova domovina Kurdistan razdeljena med Irak, Iran, Turčijo in Sovjetsko zvezo.

ZDA BODO OMEJILE PORABO OLJA ZA 5%

ZDA so skupaj z 20 drugimi gospodarsko razvitiimi državami svobodnega sveta obljubile zmanjšati porabo olja v letu 1979 za povprečno 5%.

PARIZ, Fr. — Na sestanku Mednarodne agencije za energijo, v kateri je zastopanih 20 glavnih industrijskih držav nekomunističnega sveta razen Francije, je bilo pretekli teden sklenjeno, da bodo vse zmanjšale porabo olja (nafta) tekom letošnjega leta za 5%, da odstranijo pomanjkanje olja na svetovnem trgu, ki ga je povzročil Irak, ki je preteklo jesen zaradi notranjih nemirov ustavil črpanje in izvoz olja.

Francija ni članica te agencije, ker je ob njeni ustanovitvi leta 1974 bila v skrbih, da bi jo izvoznice olja (OPEC) mogle smatrati za naperjeno proti njim, ki se jim Francija ni hotela zameriti.

Na sestanku Mednarodne agencije so zastopniki včlanjenih držav prišli do zaključka, da bo povpraševanje po olju za nekatere 5% večje od ponudbe na svetovnem trgu. Povpraševanje je torej treba za toliko zmanjšati, če naj ostanejo cene kolikor toliko ustaljene. Vse udeležence so se obvezale, da bodo porabo olja letos zato zmanjšale za 5%. ZDA, katerih uvoz olja iz Irana predstavlja le nekaj 2,5% celotne porabe, so kljub temu sprejele zmanjšanje porabe za 5% kot vse ostale članice.

Zastopnik ZDA državni podtajnik Richard N. Cooper je na tiskovni konferenci povedal, da se ZDA še niso odločile za posebne ukrepe, ki bi naj služili izvedbi sprejete obveznosti v Parizu, pa dodal, da bodo verjetno ti ukrepi pretežno prostovoljnega značaja. Sele, če bi ti ne bili dovolj učinkoviti, se bo vlada odločila za obvezne.

O jedrskih elektrarnah v Švici naj odloča vlada

BERN, Šv. — Švicarski volivci so pri ljudskem glasovanju odklonili prebivalcem okolice kraja, določeno za gradnjo nove jedrske elektrarne, pravico odločanja o izdaji dovoljenja za gradnjo.

Volivci so z 51% večine bili za to, da aj o tem odloča vlada. V maju bo vlada predložila volivcem v glasovanje predlog, naj o vprašanih jedrskih elektrarn odloča parlament.

Vesoljski čolnic bo poletel v vesolje šele prihodnje leto

WASHINGTON, D.C. — Vestiti iz NASA trdijo, da bo vesoljski čolnici, ki bi naj predvidoma poletel prvič v vesolje v letošnjem novembru, storil to šele prihodnje leto spomladi.

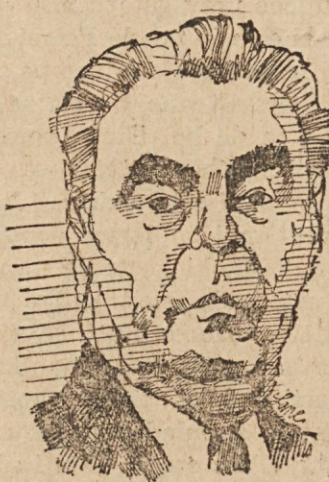
Prvi polet v novembru 1979 je možen le v slučaju, da bi motorji tekom preskušanja ne povzročili nobenih motenj in težav, kar pa stvarno nihče ne pričakuje.

Jemena se pogajata

BAGDAD, Irak. — Oba Jemena sta sprejela posredovanje Iraka in Sirije, obljubila umik svojih čet s tujega ozemlja ter v bodoče mirno reševanje sporov.

BREŽNJEV O VOJNI V VIETNAMU IN O SALT II

Sovjetski vodnik Leonid I. Brežnev je označil kitajski nastop proti Vietnamu za "nesramen, tolovajski napad" in LR Kitajsko obsodil kot "najresnejšo nevarnost miru na vsem svetu". Dejal je tudi, da je sporazum z ZDA o SALT II skoraj dosežen in da upa, da ga bo kmalu podpisal na sestanku s Carterjem.

Leonid Brezhnev

MOSKVA, ZSSR. — Pretekli petek je sovjetski vodnik Leonid I. Brežnev v palači kongresov v Kremlju v predvolivnem govoru za Vrhovni sovjet govoril o mednarodni in domači politiki. Volitve v Vrhovni sovjet, pri katerih Brežnev ni kot večina drugih partijskih kandidatov imel nobenega tekmeca, so bile včeraj. Pomemben je bil del govora o mednarodnem položaju. Brežnev je bil na splošno veliko umirjenjši in zadržanejši, kot je bilo sovjetsko časopisje v zadnjih tednih.

Ljudsko republiko Kitajsko je označil Brežnev za "najresnejšo nevarnost svetovnemu miru", obsodil njen "nesramni, tolovajski napad na Vietnam" in zahteval, da tega takoj konča in umakne svoje sile iz Vietnama. Dve uri po govoru je sovjetska vlada v posebni izjavi objavila "zbiranje kitajskih sil na meji Laos" in Peking posvarila, da "čim več zločinov bo napravila, tem več kazni bo deležna".

Brežnev je govoril o prijateljstvu z Vietnamom, ki je bilo izpričano v preteklosti, ter zagotovil Vietnam, da je Sovjetska zveza "popolnoma solidarna" z njim. Nihče naj ne dvomi o tem, da bo Sovjetska zveza svoje obveznosti izpolnila. Kljub tej obljubi Brežnev ni navedel nobenih novih ukrepov v podporo Vietnamu. Zahodni obveščevalni viri ne vedo nič o kakem zbiranju sovjetskih sil na kitajski meji in prav tako ne računajo, da bi Sovjetska zveza poslala Vietnamu kako pomoč v moštvo. Pospešeno pošilja temu orožje, strelivo in druge vojne potrebščine po zraku in po morju. Ob obali Vietnama v Južnem Kitajskem morju je večje število sovjetskih vojni ladij, ki bi naj služile za nekako oporo Vietnamu.

SALT II blizu zaključka

V odnosu do ZDA je Brežnev zavzel zelo pomirljivo stališče, precej nasprotno temu, ki so ga kazala uradna sovjetska občila v zadnjih tednih.

"Izgleda, da bo delo šestih let zdaj skoraj zaključeno," je dejal Brežnev o pogajanjih z ZDA o omejitvi jedrskega strateškega orožja, pa nadaljeval: "Z našega vidika bi seveda bil sporazum lahko boljši v marsičem. Ni vse v polnem soglasju z našimi željami, toda je utemeljen kompromis, ki upošteva koristi in stališča obeh strani."

Iz Clevelanda in okolice

Lep dar — Podjetni Stajerski klub v Clevelandu je podaril Ameriški Domovini 50 dolarjev ob 20-letnici svojega obstoja. Odboru in članstvu za lepo darilo prisrčna hvala z željo, da bi klub uspešno deloval med nami še mnogo, mnogo let!

Iz bolnice —

Ga. Agnes Vidervol, 1153 Norwood Rd., se je nedavno vrnila iz St. Vincent Charity bolnice in se vsem lepo zahvaljuje za obiske, cvetlice, kartice, pozdrave in vzpodbudne želje.

Društvena seja —

Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima svojo sejo v sredo, 7. marca ob pol dveh popoldne v društveni sobi svetovidskega avditorija. Vse članstvo vabljen!

Seja —

Podružnica št. 14 SZZ ima svojo sejo jutri ob sedmih zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Vse članice vabljen!

Deseta obletnica —

V sredo ob sedmih zvečer bo v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojnega Johna Tauferja ob deseti obletnici njegove smrti.

Papežev obisk na Poljskem odložen

VATIKAN. — Papež Janez Pavel II. je pristal na odložitev obiska na Poljskem s srede maja, ko bodo tam obhajali 900-letnico smrti sv. Stanislava, krakovskega nadškofa, ki ga je dal umoriti kralj Boleslav. Ker je obsodil njegovo nasilno vladno.

Vlada se boji, da bi papežev obisk v Krakovu tekom tega slavlja lahko sprožil izgrede in nemire, ki bi mogli imeti neugoden odziv tudi drugod na Poljskem in celo preko meje Poljske.

Papežev obisk je bil po sporazumu z Varšavo določen na čas od 2. do 10. junija. Ko bo sv. oče uradni gost poljske vlade. Njegov obisk se bo začel v Varšavi in bo imel papež prvi sestanek in razgovor s poljskim partijskim vodnikom Edvardom Gierekom. Sele nato bo odšel v Krakov in obiskal še Čenstohovo, predno se bo vrnil v Rim.

Večja naročila

WASHINGTON, D.C. — Naročila za trajnejše blago so v januarju porasla za 4,1% na skupno 81,34 milijonov dolarjev, kar je izredno, če upoštevamo za enkrat naj bi Idi Amin še ostro zimo. Dopolnilo podatkov ne bil čisto na kraju, del oboroženih sil mu je namreč že la v tem mesecu porasla za 2%, ko so prvotni podatki kazali, da so se zmanjšala za 0,1%.

Naročila za stroje in tovarniško opremo so porasla v januarju kar za 35% na skupno 518,3 milijonov dolarjev.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Carter je preteklo soboto imel na malici predsednika kanadske vlade P. E. Tru deauja in se z njim razgovarjal o vprašanjih, ki zadevajo obe deželi. ZDA je zavezala z novo k sodelovanju pri gradnji plinskega voda z Aljaske preko Kanade v ZDA, ki bo po sedanjih računih stal okoli 13 milijonov dolarjev.

NAROCNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in deželo izven Združenih držav:
\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months
FRIDAYS ONLY: \$10.00 per year;—Canada and Foreign: \$15.00 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

Problemi sodobne družbe

Verjetno ni človeka, ki ni prepričan, da je od trdnih temeljev odvisno, da varno stoji neka stavba, da varno stoji domači dom. Družina je tak temelj celotne družbe, na katerem bo družba varno stala ali pa bi shirala in se zrušila.

Koliko je trdna današnja družina, o tem je vredno razpravljati. Vplivi od zunaj, ki ji jemljejo trdnost, ki jo razdirajo, postajajo vedno vidnejši. Težko si je predstavljati družino, ki bi ne imela skrbi, težav, problemov. Nikoli niso vsi tečaji tako dobro namazani, da bi nikjer ne škripalo.

Skrbi, problemi, žalost, krizi, se zdi, spadajo v družino tako kot kruh, obleka, stanovanje, varnost. Vedno je nekaj, kar nas teži, kar nam leži na srcu, pa si ne moremo pomagati. Govorimo o razkroju družin, o težkah pri vzgoji, o odtujevanju otrok, pa še o nadlogah kot so nezvestoba, zanemarjanje dolžnosti, osamelost, bolezni in še in še.

Zato upravičeno govorimo o razkroju družine ali se vsaj za njo bojimo in se vprašujemo, kaj bo z nami, če se bodo tudi naše družine razkrojile, če ne bo otrok, če ne bo trdnih zakonskih zvez, ki bodo zgrajene na zvestobi, predanosti, dani besedi in poklicu. Potrebno je, da o vsem tem razmišljamo. Pa ne samo razmišljamo, ampak da se zavemo dolžnosti in odgovornosti, ki jo ima vsak izmed nas pred vsako oz. za vsako slovensko družino.

Izraz "razkroj družine" nam gotovo ne ugaja. Toda: ali niso tudi naše družine in vsi mladi ljudje, ki bodo družino prej ali slej ustanovili, izpostavljeni raznim mikom, skušnjavam, zunanjim pritiskom javnega mnenja, ki kvarno vplivajo na ves ustroj dobre, poštene in seveda krščanske družine?

Ženin in nevesta, ki želita skleniti krščanski zakon pred božjim oltarjem, pred poroko slovesno izjavita, da se zavedata odgovornosti, ki jo sprejemata s sklenitvijo zakonske zveze. Da poznata namene zakona. Eden od namenov je rojstvo in vzgoja otrok, da ne omenjamo medsebojne ljubezni, katere sad so prav otroci. Nadalje, da je krščanski zakon nerazvevljiv. Da je dana beseda, dana za vse življenje. Zakonca se zavedata, da je krščanski zakon zakrament in da za zahteva v zakonu ljubezen in zvestobo. V zakon morata stopiti prostovoljno in ju v poroko ne sme nihče siliti. Zakon je lahko neveljaven, če ob poroki stavita določene pogoje, kakor na primer, da početa otrok, da si ne bosta zvesta, da se poročata samo za določen čas, da se bosta torej razporočila, "napravila divorce", kakor nekateri pravijo.

Kje so trdnost družine in sadovi medsebojne zvestobe in ljubezni? Kako naj pride do večjega spoštovanja in resnične ljubezni do otrok, kakor to želi doseči mednarodno leto otroka. Ki ga je razglasila organizacija Združenih narodov? Kako bomo gradili boljši svet za današnje in bodoče otroke, če pa teh ni?

Otrok je najčudovitejše bitje, ustvarjenega vidnega sveta. V njegovih neskalkuliranih očeh se zrcali najgloblje dno veselja. Otrok je znanilec večne mladosti, glasnik premoči življenja nad smrtjo. Vsak novorojenček je znamenje neizrekljive božje ljubezni do človeka. Vedno nov dokaz, da Bog ni obupal nad bedo in samozavrženostjo človeka. Človeštvo je vedno občudovalo, obojevalo in ljubilo otroka.

Kristjani smo dediči otroka Jezusa Kristusa. Celotna skrb za najmanjše bi morala biti ena najosnovnejših drž Kristusovih učencev. V slehernem malčku se na poseben način vnovič rodi betlehemska Dete. Dovolj velik razlog, da se vprašamo: Ali mu — kot Herod — strežemo po življenju, ali pa mu — kot Marija in Jožef — zagotavljamo rojstvo, varno zavetje, rast, razvoj in vzgojo? Naš odnos do otroka je izpit našega krščanstva. To se pravi: Vsak drugačen pogled na otroka, vsako drugačno zdržžanje do otroka ni krščansko gledanje, ni krščanski izraz ljubezni do Boga in bližnjega, pa še tako bližnjega, kakor je otrok v naročju svojih staršev.

Od prave drže lahko pričakujemo, da bo družina rasla, se krepila in prepuščala potomcem ne samo živ zgled lepega in poštenega družinskega življenja, ampak trdno oporo za obstoj in razmah.

Kdor se vsaj tega zaveda, se ne iže ne na papeža in ne na škofo ali duhovnika, celo na Cerkev samo, če zagovarjajo življenje otroka že v materinem telesu in jasno izjavljajo, da splav ali umor še nerojenega otroka in zagovarjanje splava nista izraz krščanske miselnosti in krščanskega življenja. Kristjani ne moremo preprečiti drugim, da bi ne zagovarjali drugačnega stališča. Imamo pa sami vso pravico in dolžnost, da zagovarjamo krščansko načelo in branimo otroka in s tem tudi družino, in da zaradi tega nismo nenapredni ali celo nazadnjaški.

K. G.

BESEDA IZ NARODA

Newyorška prosveta

NEW YORK, N.Y. — Tisti, ki se še niso zavedali, da smo v predpustu, so to spoznali, ko so se po maši tretjo nedeljo v februarju zbrali v dvorani k prosvetni uri. Ugotovili so, da so mnogi naši najbolj zvesti obiskovalci manjkali — kakih 30 po številu —, ker so šli v Cleveland, da prisostvujejo poroki našega mladega in zelo popularnega fanta Petra Jenka, ki je imel v zakon lepo Slovenko iz Clevelanda, Tino Cerar. Tudi Tino poznamo, ker je bila že večkrat na prosvetni uri, ko je bila na obisku pri svoji sestri Barbki Kamin. Vendar si ne domišljujemo, da so jo privabile iz Clevelanda naše ure — tako odlične prav gotovo niso — privabilo jo je mlado Petrovo srce, ki je bilo zanjo, njeno pa za Petra. Veseli smo, da sta se združila in da bo Tina pomnožila vrste naših prosvetarjev.

Navzoči smo podpisali karto s čestitkami in izrazi dobrih želja. Tisti, ki karte še niso podpisali, bodo imeli priliko to storiti na prihodnji uri. Nikakor bi ne bilo prav, če bi manjkali na karti podpisi tistih prosvetarjev, ki so mlademu paru najbližji. Vso srečo, Tina in Peter, pa mnogim let ljubezni in uspehov!

Za uvod v prepustno veselje sta zaigrala Franjo Kostanjki in Karl Klesin nekaj poskočnih slovenskih melodij.

Sporod je začel mladi Andrejček Zupančič, ki je korajžno in glasno zapel pesem "Bratci veseli vsi". Spremljal ga je na klavirju Kostanjki. To pesem bi moral Andrej zapeti že na zadnji uri, pa je zaradi bolezni moral ostati doma. Tokrat je bil zdrav in je veselo pel!

Prof. Nielsen je na svoj poseben, prikupen in šaljiv način prebral iz Cankarjevega "Martina Kačurja" najprej v angleščini in nato še v slovenščini tisti del, v katerem opisuje Cankar župnikovo pridigo ob nastopu novega učitelja.

Kakor običajno je tudi to pot profesor opremil svoja predavanja z duhovitimi pripombami in komentarji.

Sledil mi je Miha Puc, ki je igral na klavirju "Moonlight Sonata". Igral je izredno dobro. Mimogrede povedano je Miha med najboljšimi učenci na svoji šoli!

Karl Prelog nam je povedal nekaj smešnic, ki jih je zasolil s svojimi komentarji. Burno odobravanje po vsaki smešnici je pričalo, da je bil poslušalcem njegov nastop všeč.

Prvi del sporeda je zaključil Karl Klesin s svojim lastnim kompletom in spremljajočo glasbo "Ko sem bil še mlad!"

Drugi del sporeda je začela Marinka Zupančič, ki je ob spremljavi Kostanjkega zapela pesem "Tam na vrtni gredi".

Pela je kakor vedno lepo in z občutkom. Vidi se, da je v dobri šoli Kostanjkega.

Gaber Puc je nato zaigral na klavirju "Sonatino" in za njim je Judita Prelog recitala "Slovensko balkaniado št. 2" našega Brooklynskega Jožeta, ki je nadaljevanje tiste pesmi, ki smo jo prvič prečitali lani na februarjski uri in jo je kasneje objavila AD.

Karl Prelog je zopet povedal nekaj smešnic, nakar je z občutkom in užitkom Simon Kregar prebral "Razgovor v Ridgewoodu", pogovor med Desetim bratom in Krjavljem.

Balkaniado, Smešnice, Razgovor prilagam temu dopisu. Stavim, da Razgovora urednik ne bo nikoli objavil! (Marsikaj bi prišlo lahko v AD, pa manjka prostora. Tudi okusi so različni! — Op. ur.)

Ženski cerkveni pevski zbor je zapel dve pesmi "Vinski hram" in "Mati pokliče". Zapele so odlično! Moškega zbora "Slovenski fantje" nismo imeli na sporedu, ker so bili glavni pevci in pevovodja na svatbi v Clevelandu. Naši prosvetarji bodo veseli, kadar nam bo uspelo imeti oba zbora na isti uri na sporedu.

Končal je Bernard Puc s pesmijo "Pust". Kakor vedno je Bernard tudi tokrat deklamiral lepo, razločno in z občutkom.

Težko čakamo pomlad. Toda, ko berem v AD poročila o zimi v Chicagu, Clevelandu, Torontu in drugih mestih, sem vesel, da sem v New Yorku, kjer nam zima še kar prizanaša.

Dr. Z. Kalan

Slomšek, mankajo še čudeži

PARKERS PRAIRIE, Minn.

— Rojake s kranjske strani bo mogoče zanimalo, da ljudje v okolici Ponikve, kjer je bil Slomšek rojen, ne govorijo o škofu Slomšku, ampak Slomšku, in nimajo v svojih hišah Slomškovih podob, marveč Slomškovke. Župnik Alojz Zdolšek, ki je tudi bil na Ponikvi rojen, to potrjuje. Na mojem domu živi svak Komperšek in okoličani se ne pogovarjajo o Komperšku, ampak o Komperškovih otrocih. Prelat dr. Kovačič, ki je doslej napisal najboljši življenjepis o velikem škofu, misli, da je Slomšek-Slomška edino pravilno sklanjatev. V mojem slušču jaz bi vsakemu pustil, naj sklanja kakor hoče, dokler tudi meni pustijo isto pravico.

Ko sem po svojem prihodu v Ameriko in v St. Cloud leta 1949 bil poslan k stolnici za petega kaplana, smo se nekega dne pri mizi pogovarjali o različnih narodnih svetnikih: švedskih, poljskih, čeških ... Kar me iznenada naenkrat župnik vpraša: Kdo so pa "kranjski" svetniki? Pa se mi je krompirjev

pire tako zataknil v grlu, da sem kar gotal in kar nisem mogel do besede priti. Mislil sem na sv. Cirila in Metoda, a to nista bila "Kranjca". Mislil sem na sv. Emo, pa jo Avstrijci zahtevajo zase. Mislil sem na škofa Slomška in Barago. "Kranjca" bi že bila oba, priznana svetnika pa le ne. Ne bi bil noben napuh, če bi mu lahko z jasnim celom odvnil: Anton M. Slomšek, Friderik Baraga, škof Gnidovec, škof Jeglič. Ko bi mu lahko vsaj enega poslal pod nos, tako sem mu pa moral ponižno priznati: nikogar nimamo. Ameriška Cerkev je mlada v primerjavi s slovensko pa že ima svoje svetnike. Slovenska Cerkev pa gre nazaj do sv. Modesta in sv. Cirila in Metoda, tisoč let, pa nima ničesar pokazati.

Slišimo večkrat besedo: "Če bi Slomšek bil Lah, bi bil že davno svetnik." Kaj hočemo s tem reči? Da prizna Cerkev Laha za svetnika tudi če ni? Da ima Bog Lahe rajši, da za nje dela čudeže, nas pa ne mara in nas ne pusti dalje kot do vije? Da strokovnjaki, ki preiskujejo čudeže, niso pravični, da torej čudeži za Lahe sploh niso čudeži? Da papež, ko razglasi Laha za svetnika, tega ne stori v moči papeške nezmotljivosti, kar je nauk Cerkev? Ali da so strokovnjaki, ki sodijo čudeže, prestrogi v presoji čudežev slovenskih svetnikov? Ali ne bi mogel v tem slučaju Bog storiti toliko in takih čudežev, da bi jih tudi nam najbolj nasprotni sodniki morali priznati kot jasna dejanja nadnarave? Zakaj Bog tega ne stori? Mislim, da je tu pravi odgovor na ugovor: "Če bi Slomšek bil Lah, bi že zdavnaj

bil svetnik," namreč, da bi se Lahi mnogo bolj zavzeli za svojega svetnika, da bi Lahi vse bolj vneto molili in vse bolj pritiskali na Boga, naj vendar povečša svojega zvestega službenika s čudeži, da bi se Lahi vse bolj priporočali priprošnji njihovega svetnika, saj je Kristus sam rekel: "Povem vam, četudi ne bo vstal in mu dal zato, ker je njebov prijatelj, bo vendar zaradi njegove nadležnosti vstal in mu dal, kolikor potrebuje (Luka 11, 8)."

Ker pa nam v naši "pobožnosti" ni za to, da bi Boga preveč nadlegovali, in se bojimo, da bi nam celo zameril, če bi preveč sitnarili, se nedolžno izgovarjamo: Če Slomšek ni svetnik, ni naša krivda, krivda je na Cerkvi, krivda je na Bogu, ki ima ta oba Lahe rajši kot nas ...

Spominjam se, da sem kot mlad študent imel v svojem molitveniku podobico s sliko Male Terezike Deteta Jezusa. Na podobici je bila molitev k Bogu za čudeže na njeno priprošnjo in v okencu na podobici je bil priprtjen delček blaga iz Terezikine obleke. Kako so morali Francozi moliti za Terezikino razglašenje svetnikom, da so v to vpregli celo druge narode, celo nas male Slovence, samo da bi uspeli s svojo svetnico. Slovenci smo dosti dobro poznali Tereziko, še predno je bila od Cerkve priznana za svetnico. So Francozi kdaj kaj slišali o Slomšku, da bi v povračilo sedaj nam pomagali? So ameriški katoličani kdaj kaj slišali o njem? Naši ameriški sosedje čez cesto? Imamo njegovo sliko v naših hišah, da bi nas sosedje na obisku o njem kaj vprašali?

Če je kje kak časopis, ki bi naj pogosto priporočal Slomškovo čestitko in priporočanje njegovi priprošnji, je to gotovo "Družina" doma. Pa je komaj kdaj kaka beseda v to smer. Pa to je stvar Cerkev doma. Mi tu odgovarjamo za naše ravnanje. Ne vem, koliko tisoč naročnikov ima "Ameriška Domovina". Vsekakor več tisoč. Ko bi se vendar teh nekaj tisoč družin zarotilo in se z vso ihto obrnilo na Boga, naj ima vsaj nekaj srca tudi za naše slovenske potrebe, morda bi se Bog sklonil do nas in nas uslišal. Ko bi mi tu v Ameriki, čeprav samo nekaj tisoč, redno vsak dan izmolili en očenaš za Slomškovo zahtevo in darovali v ta namen naše dnevne križe in težave, kdo ve, če nas ne bi Bog že zaradi naše nadležnosti uslišal?

Kaj pa, če Bog komaj čaka, da bi nas uslišal, a ga ni, ki bi ga za to prosil? Duhovni mislimo, naj verniki za to molijo, verniki pa "žinjajo", to je zadelo duhovnikov in tako nihče ne moli. Vsi pa smo enotni v hudo vanju na Boga, na Vatikan in na Lahe, kako nas ne marajo.

V Rimu imamo Poljaka za papeža. Poljska zgodovina je tako slična naši, polna bridkosti za vero in narod. Poljski papež bo popolnoma razumel naše želje. Če cerkveno pravilo zahteva čudeže, pa tudi poljski papež ne more delati izjem. Niti tega ne želimo. Na nas je, da ne pritiskamo toliko na rimskega škofa, kolikor bolj na Boga, da nam pomaga.

Bog ima svoja pota. Vsa Katoliška cerkev po vsem svetu vse od prve svetovne vojne je vsak dan po maši molila za spreobrnjenje Rusije. Okrog pol milijona katoliških duhovnikov v milijoni vernikov vsak dan na kolenih za en sam namen, pa niso bili uslišani. Cerkev je končno to molitev po maši opustila. Ni mogoče sprejeti misli, da je bila molitev Cerkev za Rusijo zaman. Pač nismo dovolj molili, nismo se dovolj spreobrnili, se dovolj vrnili k Bogu. Bog ima svoja pota, ki jih mi ne poznamo. Svoja pota tudi o Slomšku?

Jože Vogrin

VESTI IZ SLOVENIJE

Luknje na avtocesti

Letošnja zima je na cestah v Sloveniji napravila obsežno škodo. Menjajoči se hud mraz in odjuga sta povzročila številne luknje in jame celo na skoraj novi avtocesti. Številne luknje so na cestnem odseku med Vrhniko in Lomom, ki bodo na popravilo čakale do aprila, ko bodo položili nov asfalt. Zaradi številnih lukenj na cesti so dovoljeno brzino vozil zmanjšali na 60 km.

V Podkorenu našli s steklino okuženo lisico

Območje jeseniške občine je od konca januarja okuženo s steklino, ki jo je tja zanesla lisica. Ta se je bolna zavlela na dvorišče hiše v Podkorenu, kjer so jo pobili, toda šele potem, ko je prišel njo v stik domači pes in se tako okužil.

Zivinorejski veterinarski zavod Gorenjske in veterinarski inspektor sta takoj začela široko akcijo za preprečenja širjenja bolezni.

V Sloveniji ni bilo stekline skoraj 20 let. Od leta 1954 do leta 1973, ko se je približala vzhodni meji Slovenije.

Za boljše uporabo

Ljubljanskega barja

Zagovorniki ljubljanskega barja opozarjajo na možnost njegove večje in boljše uporabe tako v pogledu stanovanjskih naselij kot v pogledu obdelave zemlje. Naselja naj bi zgradili na vseh hribcih in osamelcih barja, v glavnem pa na Plesivcu, v Notranjih in Vnanjih goricah, Bevkah, na Babni in Sinji gori, na Osamelcu in še kje.

Nova naselja rastejo na vseh gričastih vzpetinah okoli farja od Dolgega mostu, Kozari do Brezovice, Dragomera - Loga - Drenovega griča-Ligojne pa do Vrhniko.

Na omenjenem področju gradijo tudi počitniške hišice, posebno še na Rakitni, ki postaja za Ljubljano zaradi veliko sonca in zdravega podnebja zelo privlačno turistično področje.

Onesnaževanje morja v Koprskem zalivu

Koprsko morje gnije, je poročalo ljubljansko "Delo" v letošnjem januarju in opozorilo na nesnago, ki se v morju zbira in širi smrad v okolici. Ta je iz leta v leto večji in potrebni so ukrepi, da se ta razvoj zaustavi in nato izboljša.

Če bi zdravstvene oblasti upoštevale podatke, bi morale, kot trdi sestavek v Delu, prepovedati kopanje v Kopskem zalivu in predvsem v kopališču Zusterni.

Divje race v dolini Krke

V dolini Krke skušajo naseliti jato divjih rac. V mirnem zalivu reke pri Zagradcu so vzredili 50 mladih račic, ki so zrastle in bodo skoraj sposobne za samostojno življenje. Upajo, da bodo ostale v tem delu doline reke Krke. Doslej so se divje race le začasno ustavljale ob Krki na svojih selitvah s severa na jug in nazaj na sever.

Med gamsi se pojavile garje

Gamsi so značilna žival slovenskega visokorskega sveta. Njihovo število cenijo na od 15.000 do morda celo 30.000. Lani so se med njimi pojavile garje in povzročile pogin prenekaterih živali.

Strokovnjaki se prizadevajo, da bi bolezen omejili. Za doseg tega bo treba število gamsov močno zmanjšati.

Obilo nesnage

V SR Sloveniji velja od leta 1974 zakon o nadzoru nad odpadnimi vodami, ki bi naj skrbel za čistočo tekočih in stoječih voda. Nadzor na splošno ni dovolj organiziran in so se odločili to v Novem mestu: Pepca Rems, roj. Zidar; v Štepanji vasi: Ivanka Bricelj, roj. Kregar.

Prenovitev doma na Kredarici

Slovenska planinska zveza je sklenila prenoviti Triglavski dom na Kredarici. Delo naj bi začeli že v letošnjem maju ter bo predvidoma stalo okoli 70 milijonov dinarjev. Te je še treba zbrati.

Odprava na Mount Everest

Odprava jugoslovanskih gornikov na Mount Everest, najvišjo goro sveta, ki se dvige 8848 metrov visoko proti nebu, je odletela z Brnika v Nepal. Vodi jo Slovenec Tone Škarja, za transport pa je odgovoren Tomaž Jamnik. Iz Katmanduja, glavnega mesta Nepala, bo odprava šla s tovornjaki na podnožje gora, od tam pa peš proti vrhovom. Prvo bazo upajo urediti do najkasneje 20. marca na višini 5300 metrov. V celoti so določene štiri baze, zadnja v višini 7400 m, in nato morda še dve manjši oporišči dalje proti vrhu.

Cela skupina je sestavljena s 25 alpinistov, članov 14 planinskih društev iz treh republik. Od ljubljanskega Akademskega PD je zdravnik Igor Tekavčič, PD Celje sta Franček Knez in Jože Zupan, iz Domžal Stane Klemenec, iz Kamnika sta najmlajši član Dušan Podbevšek, Bojan Pollak in vodja Tone Škarja. Iz PD Kranj so Tomaž Jamnik, Andrej in Marko Štremfelj ter Nejc Zaplotnik, iz PD Ljubljana-Matica Stane Belak, Viktor Grošelj, Marjan Manfreda in dr. Evgen Vavken.

Iz PD Radovljica je Zvone Andrejčič, iz Saleškega Ivan Kotnik, iz PD "Smarna gora" Štefan Marenčič, Vanjo Matijevac in Roman Robas, iz trziškega PD pa Borut Bergant. Bosna in Hercegovina je zastopana z dvema. Sarajevčanom, z Muhamedom Gačevićem (PD Bjelašnica) in Muhamedom Šišcem (PD Jahorina). Hrvaška pa z edinim območjem, Splicanom Stipejem Božićem (PD Mosor) in Zagrebčanom Vladimirjem Mesarićem (PD Zeljeznica).

V Sloveniji so umrli:

1. februarja

V Podkumu: Ludvik Celestina; v Ljubljani: Ignacij Šuštaršič, Jernej Klemenec, Dean Gale-Gostinčar, Viljemina Ajdič, roj. Klenha, Stane Vidmar; na Topolcu: Anton Dekleva; v Lipici: Mici Mueller; v Višnjah pri Ambrusu: Franc Muhič;

v Preserju: Viktor Brecljnik; v Kranju: Stanislav Košnik; v Košani: Stefanija Puppis; v Mengšu: Ignac Ogrin; v Otočah: Janez Justin; v Celju: Ignac Blatnik.

2. februarja

V Mozirju: Jože Puncar; v Solkanu: Milan Rustja; v Koprju: Vinko Markočič; v Logatcu: Franc Možina; v Ljubljani: Nežka Čarman-Babič, Lado Loboda, Nežika Gantar; v Kranju: Franc Bolka, Mihaela Kotlovšek; v Kočevju: Janko Klun; v Celju: Jože Tomazič; v Notranjih Goricah: Julka Harsani, roj. Štefančič; v Šentjerneju: Anton Recelj; v Tacnu: Nežka Tomšič, roj. Zore.

3. februarja

V Zirjah pri Sezani: Milan Kurant; v Ljubljani: Stanka Pregelj, roj. Rapotec, Nežka Rabič, Marija Vrhunec, roj. Dobrovolj; v Potokih: Anton Pristov; v Koprju: Olga Petrič; v Begunjah pri Cerknici: Marija Cimermančič (Potočnova mama); v Novem mestu: Pepca Rems, roj. Zidar; v Štepanji vasi: Ivanka Bricelj, roj. Kregar.

